

Vzácnější druhy vodních ptáků Tachovské brázdy v sezóně 2023

Mgr. Martin Liška
Muzeum Českého lesa v Tachově

Proč, kdy, kde a hlavně jak?

Velký podveský rybník, Tisová [TC]. Foto autor, 4. 10. 2023

návaznost na výzkum přírodovědného oddělení MČL – zvláště na dlouhodobé studie výskytu a početnosti vodního ptactva dr. Pavla Řepy

vyhlášení poláka velkého (*Aythya ferina*) Ptákem roku ČSO pro rok 2023

probíhající monitoring šířící se rosničky zelené (*Hyla arborea*) a z něj plynoucí snaha dozvědět se co nejvíc o stavu rybniční krajiny Tachovské brázdy

a v neposlední řadě i dlouhodobý zájem autora o vodní ptactvo, jeho početnost a příčiny jeho ohrožení

Proč, kdy, kde a hlavně jak?

hnízdni sezóna (začátek května – začátek července) 2023

200 rybníků v oblasti Tachovské brázdy od Dolního Žandova a Úbočí na severu po Dehetnou a Staré Sedlo na jihu

dvě kontroly každé lokality (1. kontrola počátek V. – počátek VI., 2. kontrola počátek VI. – počátek VII.) = 400 jednotlivých návštěv!

sčítání všichni na vodu vázaní ptáci (zejména ti „hladinoví“), zaznamenávány byly ale všechny zvláště chráněné druhy, druhy Červeného seznamu ptáků ČR + další významné druhy

následně (léto 2023) proběhlo zjišťování fyzikálně-chemických parametrů vody v rybnících a na podzim 2023 dokumentace biotopů v okolí rybníků – jejich analýzy, doufejme, příště :-)

Šmatlavý rybník, Tachov (Vilémov) [TC]. Foto autor, 1. 10. 2023

všechny fotografie ptáků v prezentaci laskavě poskytl pan Pavel Štěpánek!

husa velká (*Anser anser*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	1	5	2	8
2. kontrola	4	1	3	8
celková početnost v TC brázdě:				8 - 12 párů
% celostátní populace druhu				0,57

husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	1	10	1	12
2. kontrola	2	8	0	10
celková početnost v TC brázdě:			10 - 15 párů	
% celostátní populace druhu			27,77	

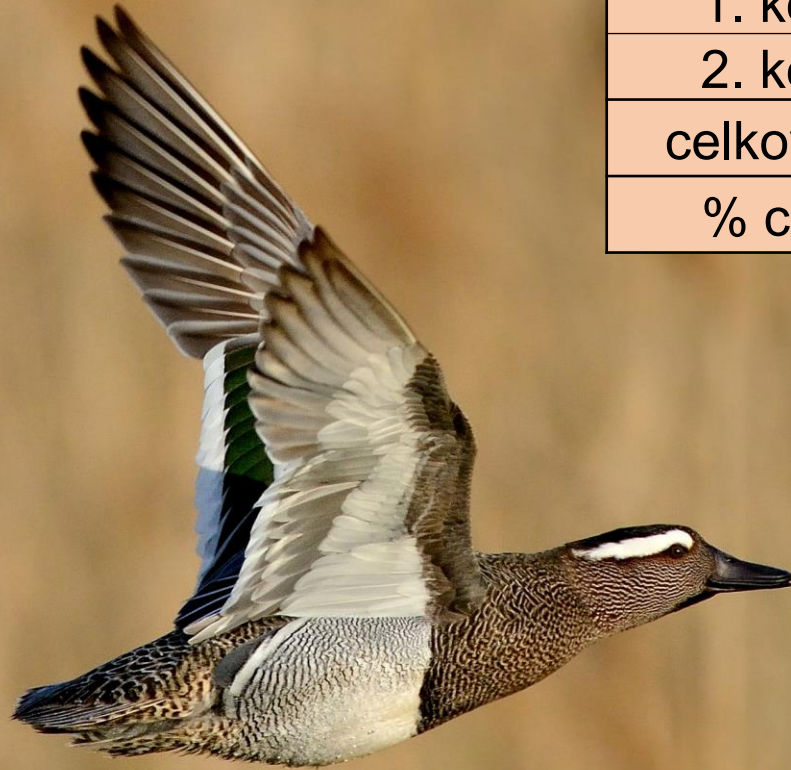

kachnička mandarínská (*Aix galericulata*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	1	0	0	1
2. kontrola	0	0	0	0
celková početnost v TC brázdě:			0 - 1 pár	
% celostátní populace druhu			2,94	

čírka modrá (*Spatula querquedula*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	1	2	0	3
2. kontrola	0	0	0	0
celková početnost v TC brázdě:			1 - 2 páry	
% celostátní populace druhu			5,00	

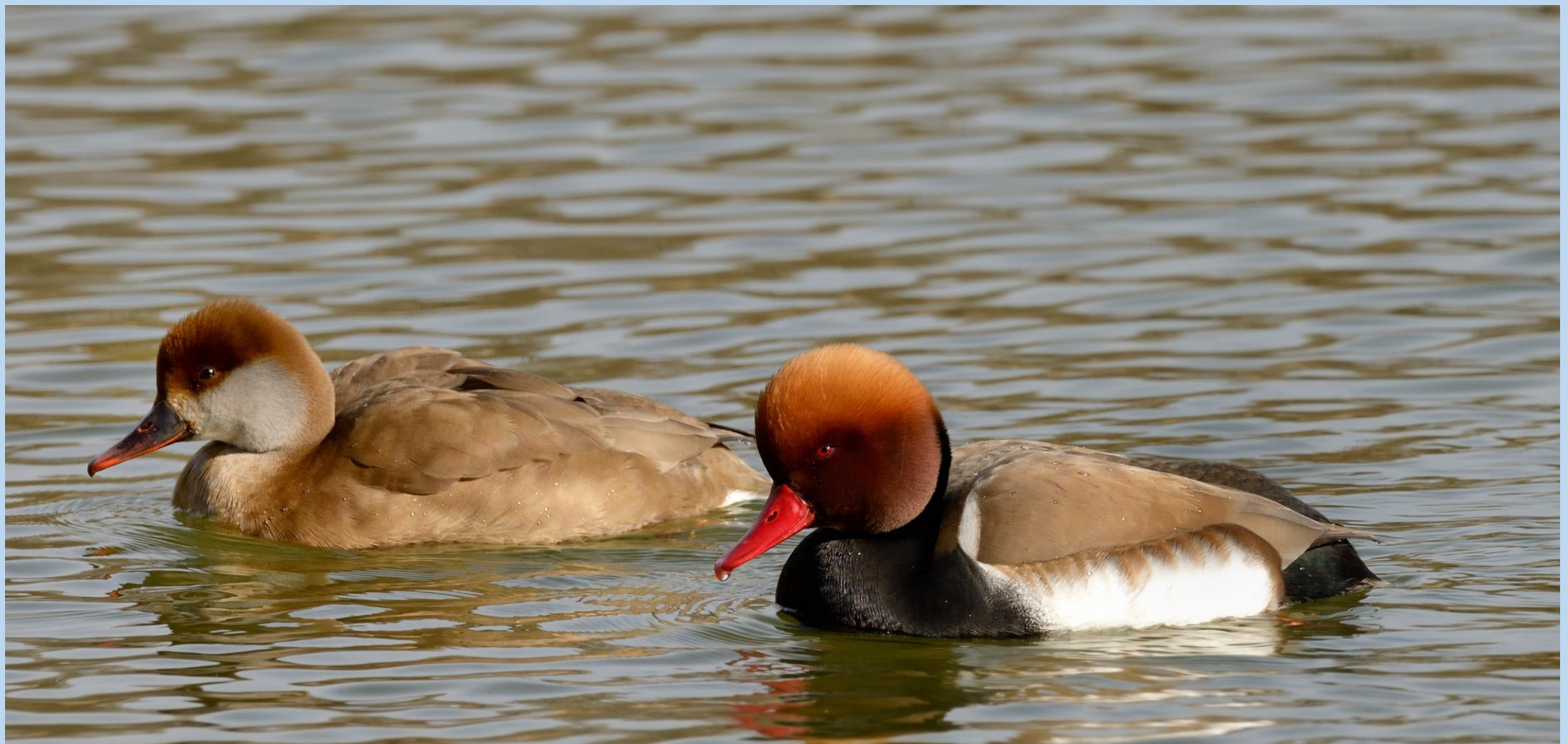

čírka obecná (*Anas crecca*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	1	1	0	2
2. kontrola	2	1	0	3
celková početnost v TC brázdě:			1 - 3 páry	
% celostátní populace druhu			5,00	

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	0	1	0	1
2. kontrola	0	0	0	0
celková početnost v TC brázdě:	1 - 2 páry			
% celostátní populace druhu	0,55			

zrzohlávka rudozobá
(*Netta rufina*)

polák velký (*Aythya ferina*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	7	19	0	26
2. kontrola	6	4	0	10
celková početnost v TC brázdě:			15 - 30 párů	
% celostátní populace druhu			0,22	

hohol severní (*Bucephala clangula*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	2	4	0	6
2. kontrola	0	0	2	2
celková početnost v TC brázdě:			4 - 8 párů	
% celostátní populace druhu			4,62	

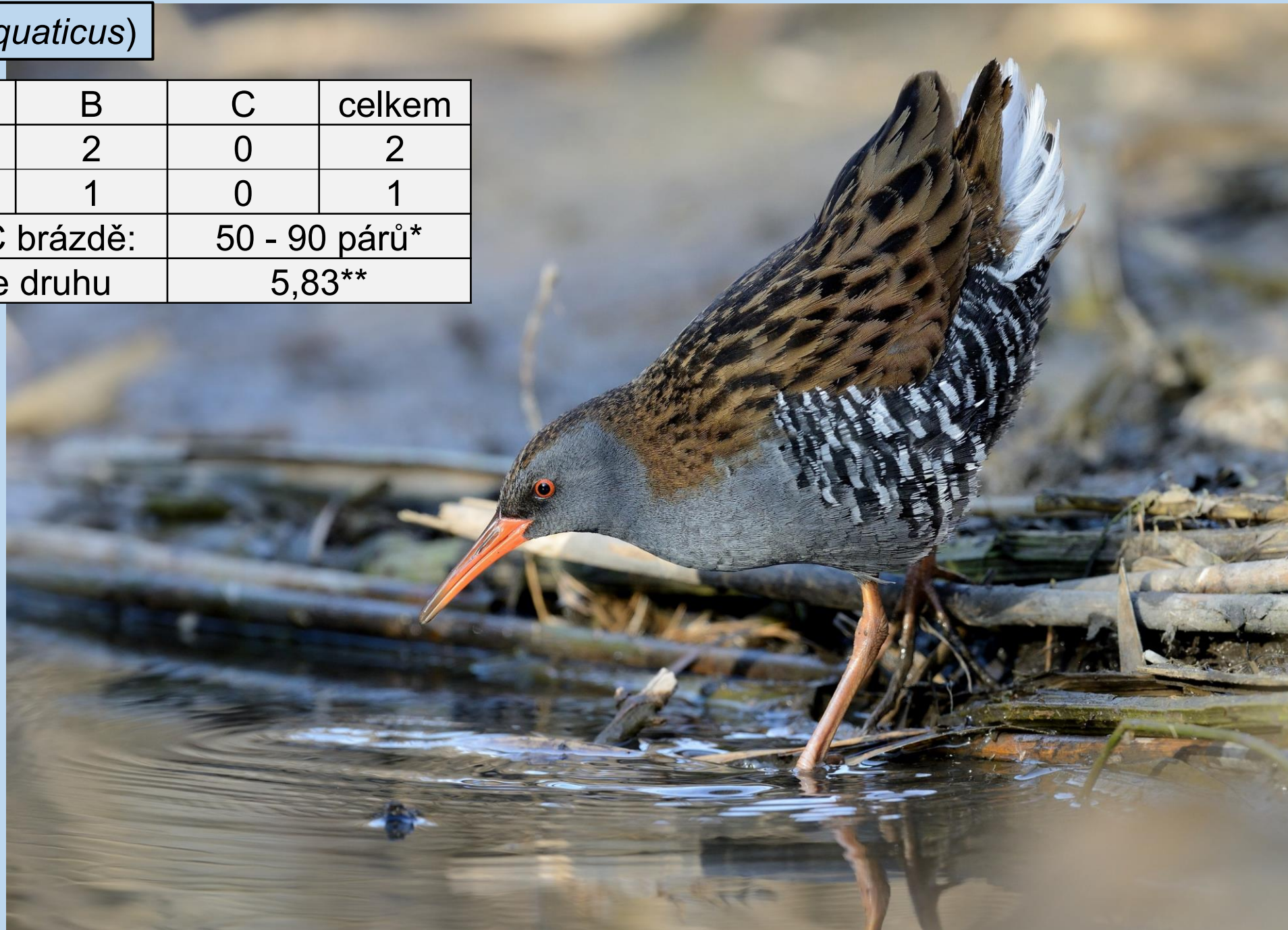

chřástal vodní (*Rallus aquaticus*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	0	2	0	2
2. kontrola	0	1	0	1
celková početnost v TC brázdě:	50 - 90 párů*			
% celostátní populace druhu	5,83**			

* metodika mapování byla pro zjištění tohoto skrytě žijícího druhu nevhodná, proto jsou v tabulce započtena i data ze speciálního monitoringu, který v r. 2023 pořádala AOPK

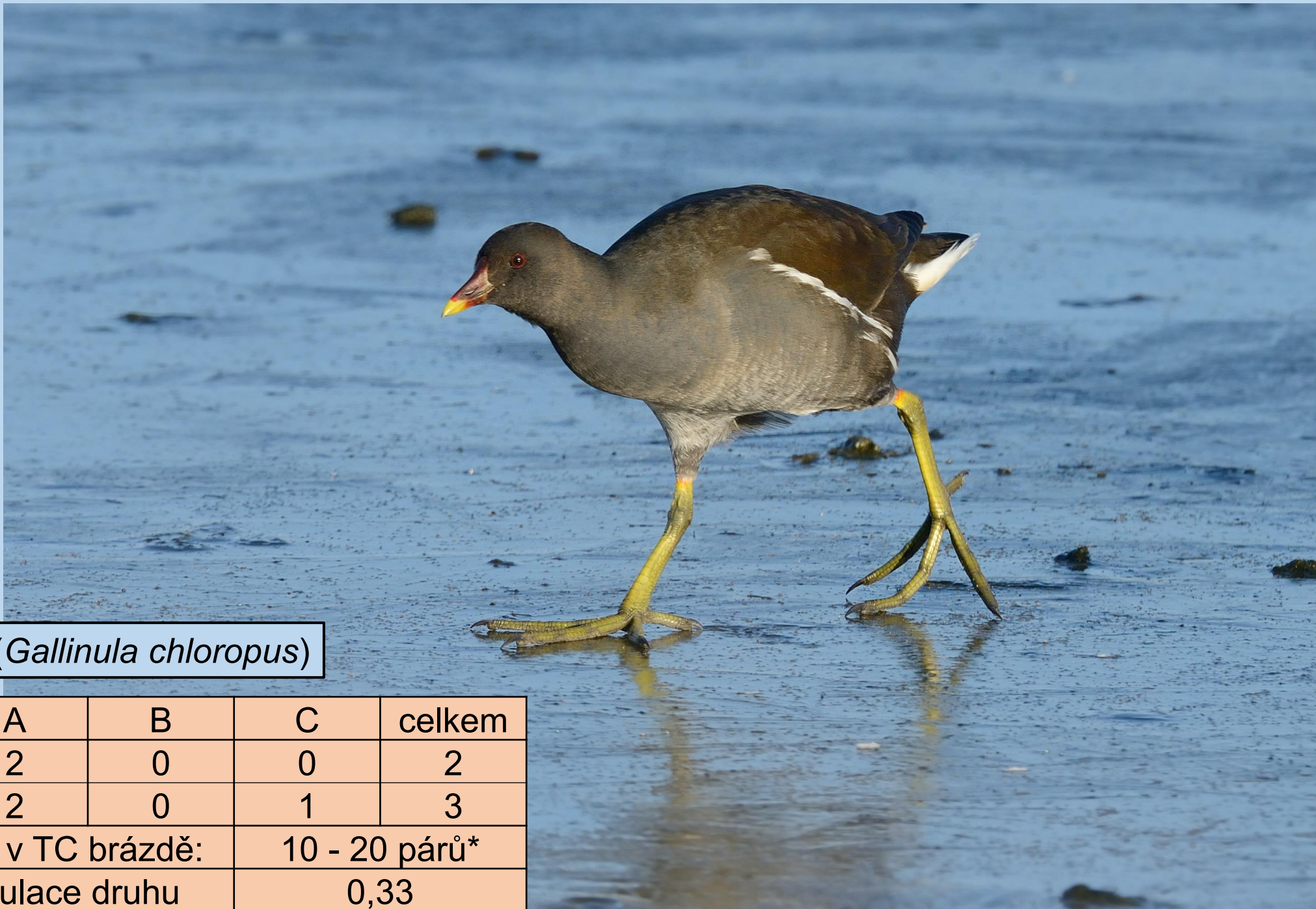
** i celostátní odhady početnosti druhu jsou zatíženy velkou mírou nejistoty, reálné číslo může být i 10x nižší

* i u slípky platí, že užitá metoda mapování se pro zjišťování jejich počtů nehodí – skutečná situace může být o něco lepší

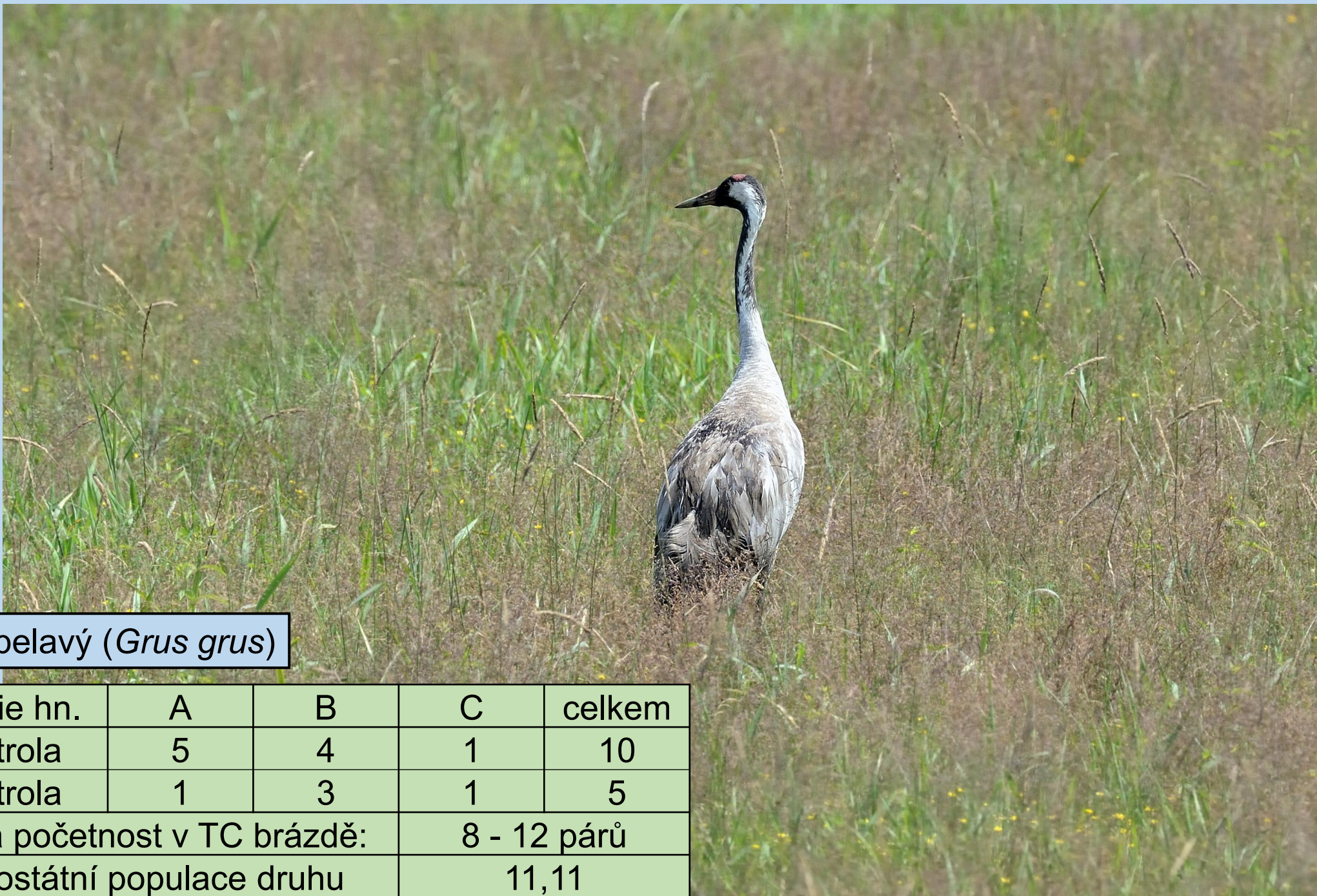
z dlouhodobého pohledu je trend ovšem naprosto jistě negativní!

slípka zelenonohá (*Gallinula chloropus*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	2	0	0	2
2. kontrola	2	0	1	3
celková početnost v TC brázdě:	10 - 20 párů*			
% celostátní populace druhu	0,33			

jeřáb popelavý (*Grus grus*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	5	4	1	10
2. kontrola	1	3	1	5
celková početnost v TC brázdě:	8 - 12 párů			
% celostátní populace druhu	11,11			

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	0	4	0	4
2. kontrola	4	4	0	8
celková početnost v TC brázdě:			10 - 20 párů*	
% celostátní populace druhu			1,25	

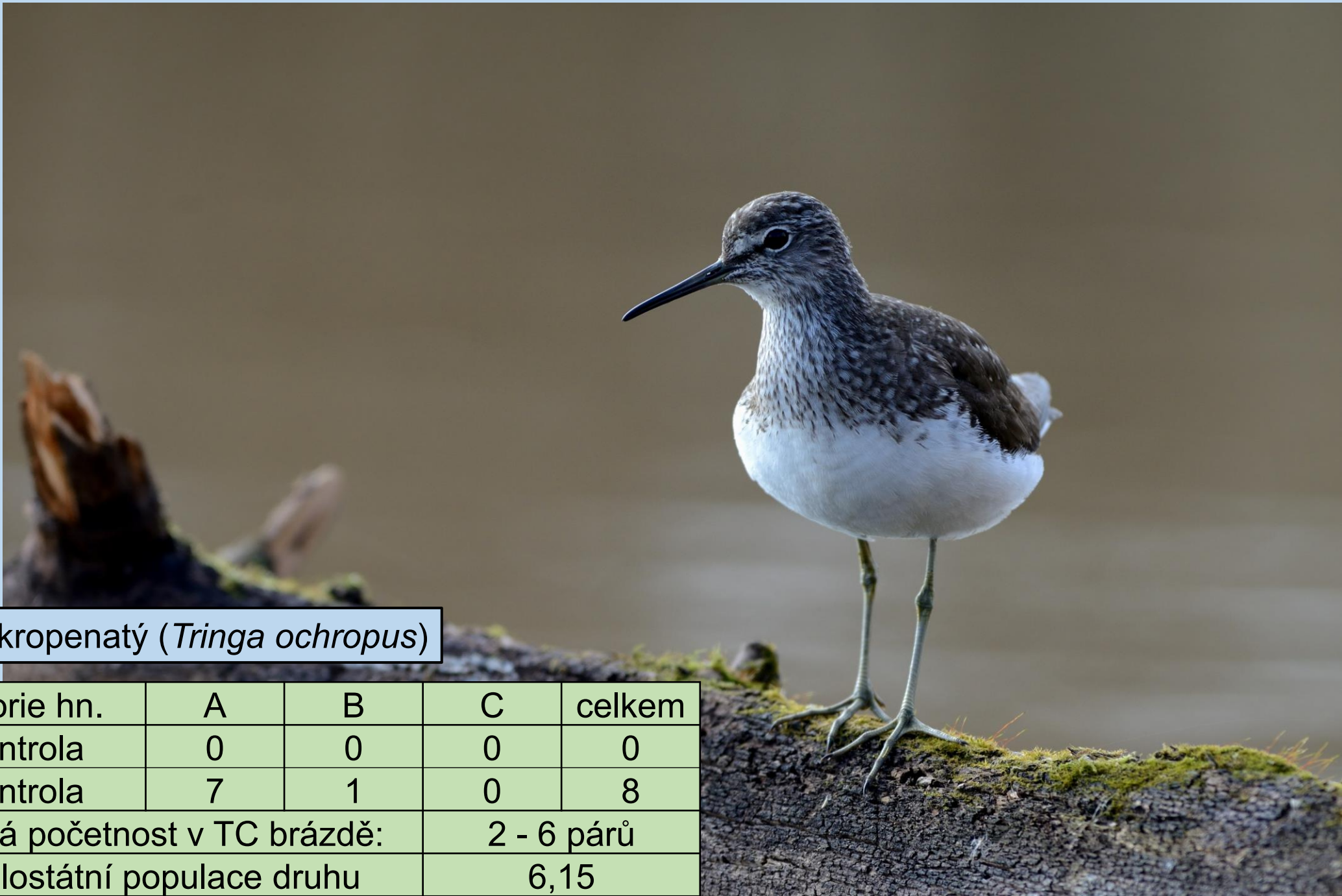
kulík říční (*Charadrius dubius*)

* velká část populace kulíka říčního zřejmě v současnosti hnízdí na orné půdě (pole s kukuřicí) – takzvaně „tradiční“ hnízdění na březích vypuštěných rybníků je nyní spíš záležitost marginální!

výskyt kulíka říčního na orné půdě by si v naší oblasti zasloužil pozornost!

vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	0	0	0	0
2. kontrola	7	1	0	8
celková početnost v TC brázdě:			2 - 6 párů	
% celostátní populace druhu			6,15	

racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	9	0	1	10
2. kontrola	5	0	0	5
celková početnost v TC brázdě:			5 - 15 párů	
% celostátní populace druhu			0,03	

orlovec říční (*Pandion haliaetus*)

zahnízdění orlovce v ČR je už dlouho netrpělivě očekáváno, v tomto kontextu je červnový údaj z Polního rybníka u Racova poměrně zajímavý...

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	0	0	0	0
2. kontrola	1	0	0	0
celková početnost v TC brázdě:			0 - 1 pár	
% celostátní populace druhu			/	

orel mořský (*Haliaeetus albicilla*)

kategorie hn.	0	A	B	celkem
1. kontrola	9	4	0	13
2. kontrola	11	6	1	18
celková početnost v TC brázdě:			5 - 9 párů	
% celostátní populace druhu			6,36	

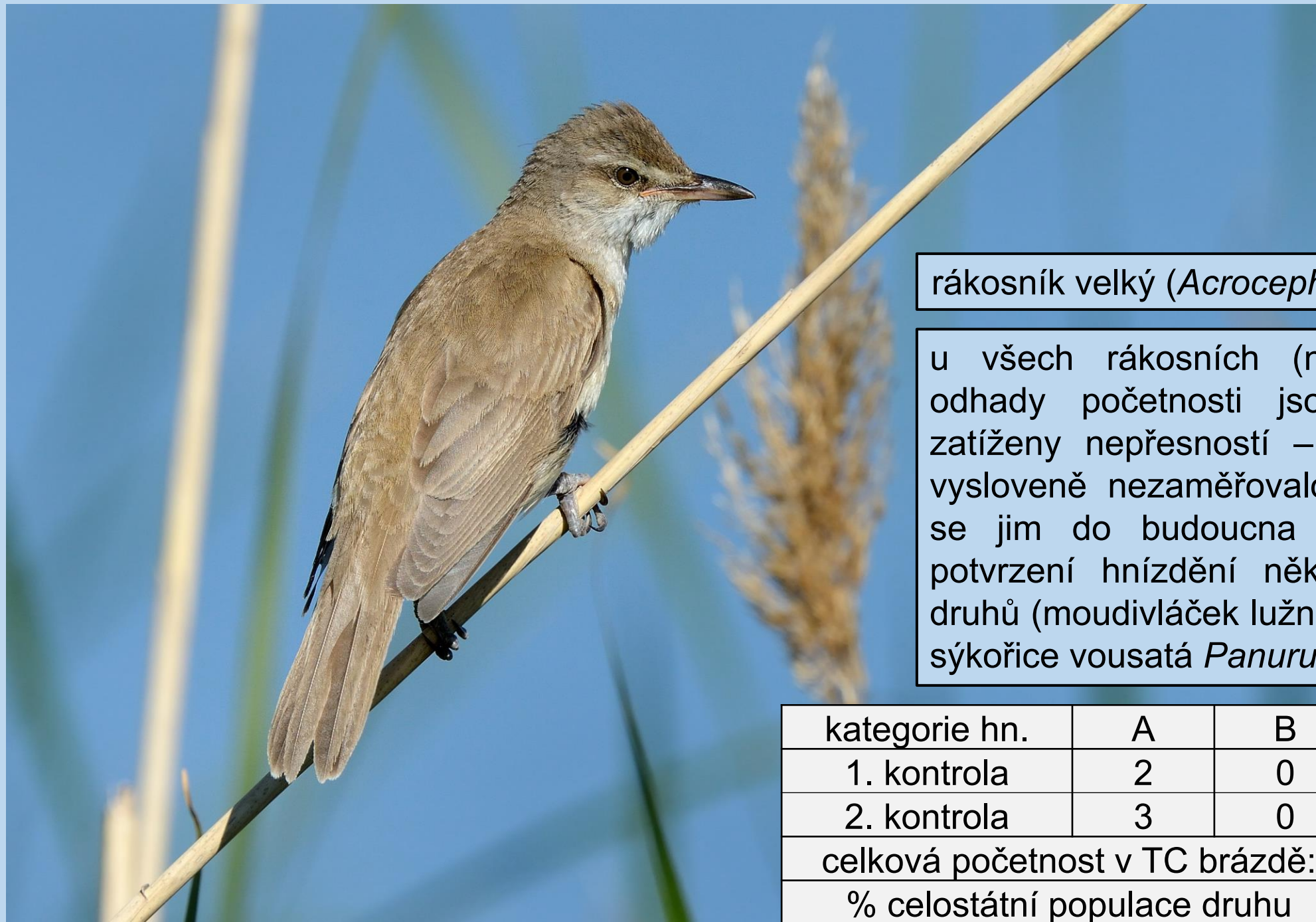

ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

* sčítána jen populace na rybnících – populace na pěti hlavních tocích Tachovska (Hamerský p., Kosí p., Mže, Úhlavka, Úterský p.) v roce 2024 dosahovala nejméně 40 – 50 párů; v celém okrese může hnízdit i více než 80 párů!

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	6	2	1	9
2. kontrola	10	0	0	10
celková početnost v TC brázdě:				10 - 20 párů*
% celostátní populace druhu				1,58

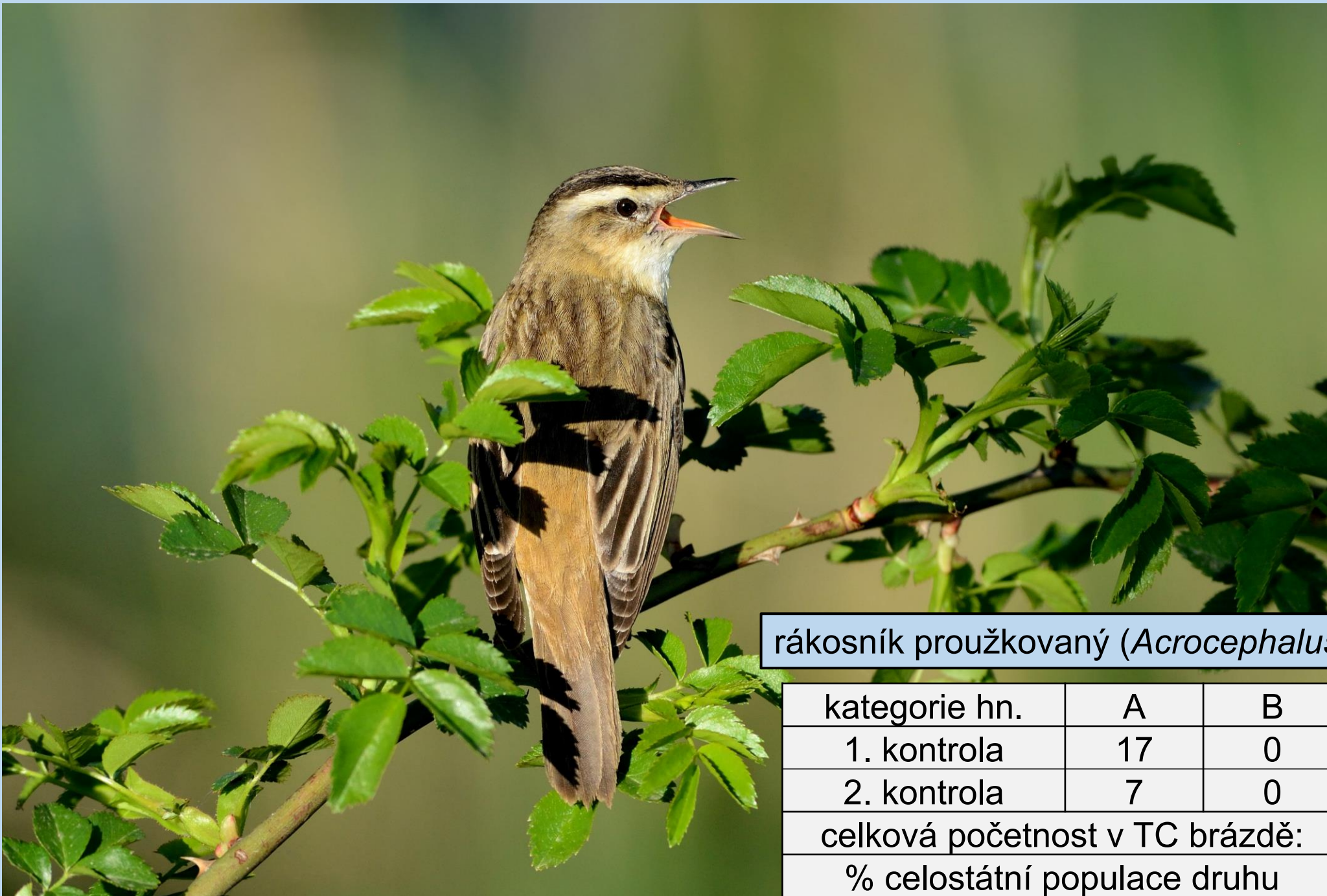

rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*)

u všech rákosních (ne)pěvců platí, že odhady početnosti jsou více či méně zatíženy nepřesností – sčítání se na ně vysloveně nezaměřovalo; bylo by žádoucí se jim do budoucna věnovat, už kvůli potvrzení hnízdění některých vzácnějších druhů (moudivláček lužní *Remiz pendulinus*, sýkořice vousatá *Panurus biarmicus* apod.)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	2	0	0	2
2. kontrola	3	0	0	3
celková početnost v TC brázdě:	8 - 15 párů			
% celostátní populace druhu	0,55			

rákosník proužkovaný (*Acrocephalus schoenobaenus*)

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	17	0	0	17
2. kontrola	7	0	0	7
celková početnost v TC brázdě:			40 - 60 párů	
% celostátní populace druhu			0,07	

slavík modráček střeoevropský
(*Luscinia svecica cyaneacula*)

ačkoliv platí poznámka o nepřesnosti stejně jako u rákosníků, u modráčka je zcela nesporný dlouhodobě kladný populační trend

kategorie hn.	A	B	C	celkem
1. kontrola	1	1	0	2
2. kontrola	2	0	0	2
celková početnost v TC brázdě:				10 - 20 párů
% celostátní populace druhu				1,00

Nový rybník, Staré Sedliště / Doly [TC]. Foto autor, 4. 10. 2023

Hájský (Hojský) rybník, Doly [TC]. Foto autor, 4. 10. 2023

Děkuji za pozornost!